

HELSE BERGEN HF

OPPSUMMERING AV REVISJONEN FOR 2017

BERGEN, 22.03.2018

Alt innhold, inkludert, men ikke begrenset til metoder og analyser i denne presentasjonen tilhører BDO AS eller BDO Advokater AS, og skal ikke kopieres eller videredistribueres uten vårt skriftlige samtykke.

Til styret i Helse Bergen HF

Bergen, 22.03.2018

Bakgrunnen for rapporten

Revisjonen for 2017 er gjennomført på grunnlag av vår vurdering av vesentlighet og områder med iboende risiko for feil knyttet til den løpende rapporteringen samt utarbeidelsen av finansregnskapet. Områdene for revisjon er gjennomgått i planleggingsmøte med foretakets daglige ledelse.

Formålet med rapporten

Hovedhensikten med rapporten er å belyse forhold av betydning som er avdekket gjennom den løpende revisjonen, slik at vi er i stand til å på en forsvarlig måte uttale oss om:

- I hvilken grad årsregnskapet utarbeides uten vesentlig feilinformasjon enten det skyldes misligheter eller feil,
- I hvilken grad foretakets interne kontroll muliggjør utarbeidelse av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil
- I hvilken grad anvendte regnskapsprinsipper er hensiktsmessige,
- I hvilken grad regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen, er rimelige,
- I hvilken grad styret har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Forutsetninger og begrensninger

Vi har i interimfasen av revisjonen gjennomgått foretakets interne kontrollstruktur og utført kontroller på testbasis, for å verifisere i hvilken grad foretakets interne kontroll fanger opp vesentlige mangler som følge av feil eller misligheter. I den grad vi ikke har funnet det hensiktsmessig å bygge på den interne kontrollen er testing på detaljnivå samt analytiske revisjonshandlinger gjennomført. I tillegg har vi i tilknytning til årsavslutningen vurdert foretakets avstemminger og dokumentasjon av vesentlige balanseposter for vurdering av postenes eksistens, fullstendighet, tilhørighet, nøyaktighet og verdsettelse.

Anbefalinger

Alle vesentlige forhold er oppsummert og omtalt i rapporten. Eventuelle tiltak eller forslag til forbedringer som er foreslått i rapporten, er ment som konstruktive innspill til foretaket og ledelsen.

Med vennlig hilsen

Charlotte Bårdsen
Oppdragsansvarlig partner

Innhold

	Side
Vesentlige forhold innen regnskap og revisjon	4
Internkontroll	9
Øvrige forhold	14

Vesentlige forhold innen regnskap og revisjon

Vesentlige forhold innen regnskap og revisjon

Regnskapspost	BDOs revisjon og vurdering
Inntekter - generelt	<ul style="list-style-type: none">• Vi har utført prosessgjennomgang av foretakets rutiner knyttet til inntekter• Vi har avstemt konsernintern omsetning mot bekreftet omsetning fra motpart• Ingen vesentlige avvik avdekket
Basisramme	<ul style="list-style-type: none">• Basisrammen utgjør den største delen av foretakets inntekter• Inntekt relatert til basisramme er avstemt mot styringsdokumenter og ytterligere tildelinger i løpet av året. Det er ikke avdekket noen avvik.
Aktivitetsbasert inntekt	<ul style="list-style-type: none">• ISF-inntekter er avstemt mot Aktivitetsbarometeret• Foretaket avsetter for inntekter relatert til pasienter under behandling ved årsskiftet• Ingen vesentlige avvik avdekket
Inntekter relatert til øremerkede tilskudd	<ul style="list-style-type: none">• Pr 31.12.2017 er deler av regnskapsaldoer reklassifisert for å sørge for korrekt klassifisering som kortsiktig eller langsiktig gjeld.• Foretaket identifiserte selv i 2016 at enkelte tilskudd potensielt burde vært inntektsført siden kostnad til gjeldsposten allerede kan være pådratt tidligere år. Deler av disse tilskuddene er ikke inntektsført i 2017. Foretaket fortsetter sitt arbeid med gjennomgang av disse postene og rutiner for oppfølging av øremerkede tilskudd forbedres.• Det er vurdert at forholdet ikke vil utgjøre et vesentlig avvik i regnskapet.

Vesentlige forhold innen regnskap og revisjon

Regnskapspost	BDOs revisjon og vurdering
Lønnskostnader	<ul style="list-style-type: none">• Vi har utført prosessgjennomgang av selskapets rutiner knyttet til lønnsutbetalinger og innberetning• Vi har gjennomgått og vil attestere på skjema RF-1022 Lønns- og pensjonskostnader (kontrolloppstillingen) som viser at både oppgavepliktige og trekkpliktige ytelser ved foretaket for 2017 er blitt korrekt innberettet til skattemyndighetene• Foretakets lønnsrelaterte balanseposter, herunder bl.a. feriepengeravsetning, arbeidsgiveravgift og forskuddstrekk, er gjennomgått• Ingen vesentlige avvik avdekket
Andre driftskostnader, varekostnad og kjøp av helsetjenester	<ul style="list-style-type: none">• Vi har utført prosessgjennomgang av selskapets rutiner knyttet til kostnader• Vi har kontrollert kostnader mot inngående faktura og påsett attestasjon iht. riktig fullmaktsnivå• Ingen vesentlige avvik avdekket

Vesentlige forhold innen regnskap og revisjon

Regnskapspost	BDOs revisjon og vurdering
Anlegg under utførelse og varige driftsmidler	<ul style="list-style-type: none">• Vi har gjennomgått foretakets rutiner og testet foretakets kontroller knyttet til anleggsmidler• Vi har foretatt kontroll av tilganger og kostnadskontroll for å påse riktig aktivering vs. kostnadsføring• Vi har kontrollert selskapets avstemming av anleggsregister mot regnskap• Vi har vurdert foretakets vurderinger knyttet til bokførte verdier, levetider og avskrivninger på driftsmidler• Anlegg under utførelse er redusert fra fjoråret som følge av at en del bygningsmasse er tatt i bruk i løpet av 2017• Ingen vesentlige avvik avdekket
Konsernmellomværende	<ul style="list-style-type: none">• Vi har kontrollert konsernmellomværende mot bekreftelser fra de andre foretakene i foretaksgruppen og mot regnskapet• Innskudd på bankkontoer som inngår i konsernkontoordningen er klassifisert som fordring på Helse Vest RHF• Ingen vesentlige avvik avdekket

Vesentlige forhold innen regnskap og revisjon

Regnskapspost	BDOs revisjon og vurdering
Merverdiavgift	<ul style="list-style-type: none">• Vi har ifbm. nytt regelverk for nøytral merverdiavgift i helseforetakene foretatt utvidet detaljtesting med fokus på merverdiavgiftsbehandling• Vi har ifbm. kostnadskontroll og test av tilganger påsett korrekt merverdiavgiftsbehandling• Vi har foretatt en rimelighetsvurdering av benyttede merverdiavgiftskoder og systemoppsett• Vi har kontrollert totalavstemmingen av inngående og utgående MVA• Det ble etter interimrevisjonen påpekt svakheter i selskapets rutiner vedrørende innførselsmerverdiavgift• Ingen beløpsmessig vesentlige avvik avdekket
Avsetninger/periodiseringer	<ul style="list-style-type: none">• Vi har gjennomgått avsetninger pr. 31.12. og avstemt mot regnskapet• Vi har kontrollert periodiseringer knyttet til investeringer og påløpte kostnader• Estimer baserer seg etter BDOs vurdering på rimelige og tilstrekkelig dokumenterte forutsetninger og beregninger.• Ingen vesentlige avvik eller indikasjon på at foretaket ønsker å vinkle estimater i bestemte retninger er avdekket
Pensjon	<ul style="list-style-type: none">• Vi har gjennomgått foretakets rutiner knyttet til bestandskontroll• Vi har avstemt aktuarberegning mot regnskapet, kontrollert at riktige forutsetninger blir benyttet og rimelighetsvurdert input i beregningen• Ingen vesentlige avvik avdekket

Internkontroll

Vurdering av internkontroll

Forklaring:

Grønn:

- Tilfredsstillende rutiner

Gul:

- Rutiner kan forbedres

Retning:

- Utvikling fra tidligere år

Område	Vurdering	Kommentar
Inntekter - ISF inntekt		<ul style="list-style-type: none"> • Vi har kartlagt og testet inntektsrutinene. BDO vurderer at rutinen er tilfredsstillende. • Det gjøres månedlige totalavstemminger av bokførte ISF inntekter mot Aktivitetsbarometeret. • Vi har hatt gjennomganger med ansvarlige for oppfølging av koding og intern kontroll av kodekvalitet. Vårt inntrykk er at foretaket ønsker at koding skal være korrekt og at grunnlag for inntekt verken skal være for høyt eller for lavt. Det utføres opplæring av personell som er involvert i kodingen. • Foretaket har generelt lavt antall DRG 470 koder pr tertial og feil i koding følges opp tett for å unngå at man mister inntekt.
Inntekter - Refusjoner fra Helfo		<ul style="list-style-type: none"> • Vi har kartlagt og testet inntektsrutinene • BDO vurderer at rutinen er tilfredsstillende

Vurdering av internkontroll

Forklaring:

Grønn:
- Tilfredsstillende rutiner

Gul:
- Rutiner kan forbedres

Retning:
- Utvikling fra tidligere år

Område	Vurdering	Kommentar
Inntekter - andre driftsinntekter		<ul style="list-style-type: none">BDO vurderer at rutinene er tilfredsstillende.
Lønn		<ul style="list-style-type: none">Vi har kartlagt og testet lønnsrutineneDet er gjennomført IT- revisjon. Det er ingen årlig gjennomgang av brukere og deres tilgangsrettigheter av AgressoForetaket har generelt tilfredsstillende rutinerForetaket foretar i 2017 totalavstemming av arbeidsgiveravgift for å kontrollere at grunnlaget er korrekt innberettet
Innkjøp		<ul style="list-style-type: none">Foretaket har tilfredsstillende rutinerDet er etablert betryggende kontroll for bestillings og godkjeningsprosess. Det er innarbeidet arbeidsdeling ved bestillingVi har gjennomført IT-revisjon av Merida

Vurdering av internkontroll

Område	Vurdering	Kommentar
Anleggsmidler		<ul style="list-style-type: none">BDO vurderer at rutineene er tilfredsstillende
Pensjoner		<ul style="list-style-type: none">BDO vurderer at rutinen er tilfredsstillende<ul style="list-style-type: none">Bestandskontroll utføres 2 ganger årlig
Likvider		<ul style="list-style-type: none">BDO vurderer at rutineene er tilfredsstillende
Merverdiavgift		<ul style="list-style-type: none">BDO vurderer at rutineene for kontroll av innførselsmerverdiavgift i 2017 kunne forbedres. BDO er gjort oppmerksomme på at foretaket har adressert denne utfordringen og opplyser at det er gjort forbedringer i sine rutiner i 2018.

Forklaring:

Grønn:

- Tilfredsstillende rutiner

Gul:

- Rutiner kan forbedres

Retning:

- Utvikling fra tidligere år

Vurdering av internkontroll

Forklaring:

Grønn:

- Tilfredsstillende rutiner

Gul:

- Rutiner kan forbedres

Retning:

- Utvikling fra tidligere år

Område	Vurdering	Kommentar
Regnskapsavslutning		<ul style="list-style-type: none">• BDO vurderer at rutinen er tilfredsstillende• Det er god dokumentasjon av regnskapsaldoer og avstemminger er nøyaktige.• Regnskapsperioder lukkes månedlig og større avsetningsposter vurderes ved lukking av periode for å sikre korrekte periodetall.• Arbeidsdeling er hensiktsmessig og løpende regnskapsførsel er tilfredsstillende.• De involverte ansatte har den nødvendige kompetansen til å levere tilfredsstillende kvalitet.

Øvrige forhold

Øvrige forhold

Forhold	Kommentarer
Uenigheter med ledelsen	<ul style="list-style-type: none">• BDO plikter å informere om eventuelle uenigheter med ledelsen om forhold som vesentlig kan påvirke regnskapet.• Vi har ingen områder hvor vi er uenige med ledelsen i deres vurderinger.• Vi har ikke opplevd vanskeligheter i samarbeidet med ledelsen i gjennomføringen av revisjonen.
Feilinformasjon	<ul style="list-style-type: none">• BDO skal informere styret om avdekkede feil, korrigerte eller ikke, som har eller kunne hatt vesentlig effekt på regnskapet.• Foretaket har informert om at det fortsetter gjennomgangen som ble påbegynt i 2017 av øremerkede tilskudd for å se om ytterligere beløp burde ha vært inntektsført.
Nummererte brev	<ul style="list-style-type: none">• Etter revisorloven er revisor pliktig å sende nummerert brev dersom det avdekkes forhold som nevnt i revisorloven § 5-2.• Det ble i desember 2017 sendt nummerert brev som omtalte forhold relatert til merverdiavgift ved innførsel av varer. Brevet er styrebehandlet av foretaket.• Øvrige nummererte brev er ikke sendt og det foreligger ikke forhold pr dags dato som gjør at dette vil bli sendt.
Revisjonsberetning	<ul style="list-style-type: none">• Vi planlegger å utstede en ren revisjonsberetning uten forbehold eller presiseringer så snart årsberetningen og endelig årsregnskap foreligger i undertegnet stand.
Bekreftelse på uavhengighet	<ul style="list-style-type: none">• Vi bekrefter at BDO er uavhengig av Helse Bergen HF og at revisorlovens regler i tilknytning til uavhengighet er etterlevd.• Vi mener det ikke foreligger forhold som er egnet til å svekke tilliten til oss som revisor for Helse Bergen HF.

Øvrige forhold

Forhold	Kommentarer
Nøkkelmansrisiko	<ul style="list-style-type: none">• Vårt inntrykk er at foretaket i flere prosesser, herunder regnskapsavslutningsprosessen, er avhengige av enkeltpersoner og presiserer viktigheten av at flere personer kan utføre kritiske oppgaver.
IT-revisjon	<ul style="list-style-type: none">• BDO har utført IT-revisjon på alle vesentlige systemer• IT-revisjon er gjennomført med formål å støtte opp under den øvrige revisjonen og sikre datakvalitet• Det er ikke avdekket vesentlige svakheter med betydning for revisjonen
Implementering av nye systemer	<ul style="list-style-type: none">• Foretakene i regionen fortsetter i 2018 med implementeringen av nye og felles systemer som også relaterer seg til regnskapsrapporteringen. Det arbeides etter det BDO erfarer tett mellom foretakene for å sikre at systemene blir satt opp på en mest mulig hensiktsmessig måte.